

ДОСЛІДЖЕННЯ ПО ІНКЛЮЗІЇ

"Чи готові християни та протестантські релігійні організації розуміти потреби людей з інвалідністю та приймати їх у своїх спільнотах?".

ДОСЛІДЖЕННЯ ОПИСАЛИ:

Галина Цимбал

Міжнародна регіональна менеджерка у Східній Європі, "Джоні та друзі" Прессекретарка в ГО "Агапе Україна"

Кушнір Анна

Керівниця відділу розвитку та програм в ІЛУК. Сертифікований випускник американської організації Jony and Friends за курсом "За межею страждань".

Директор ГО "Школа добрих змін" в межах якої основним напрямком діяльності є відновлення психоемоційного стану та реабілітація військовослужбовців та їх сімей. Автор дитячих книг.

КІЛЬКІСНИЙ КОМПОНЕНТ (ОПИТУВАННЯ):

Аудиторія:

представники протестантських церков Всеукраїнського союзу церков Євангельських Християн Баптистів (ВСЦ ЄХБ) та Української Церкви Християн віри Євангельської (УЦХВЕ) віком від 18 років і старші в усіх областях, крім тимчасово окупованих територій Криму та Донбасу, а також територій, де на момент опитування відсутній український мобільний зв'язок.

Вибірка репрезентативна

за типом поселення

Вибіркова сукупність:

418 респондентів

Метод опитування:

опитування через Google - форму

Терміни проведення:

1 лютого – 29 лютого 2024 р.

Інклюзія

(від англ. inclusion — включення, залучення) — процес збільшення ступеня участі всіх громадян у соціумі. Потребу збільшення участі відчують насамперед ті, що мають фізичні чи ментальні порушення.

Сьогодні тема інклюзії стає все актуальнішою. На це, насамперед, дуже впливає війна. Важливе питання, яке постає перед нами: "Чи готові християни та протестантські релігійні організації розуміти потреби людей з інвалідністю?".

Саме тому, Інститут Лідерства, Управління та Коучингу (ІЛУК) в партнерстві з Аналітичним центром IUA проводить дослідження по інклюзії, щоб зрозуміти ставлення та розуміння протестантів до цього важливого питання.

В дослідженні ми розмежували людей з інвалідністю на дві категорії:

 цивільні люди з інвалідністю;

 військовослужбовці, які отримали інвалідність внаслідок військових дій.

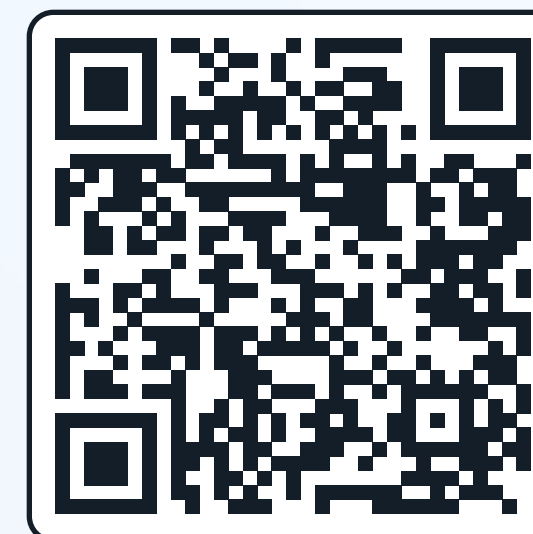
Це дозволило нам побачити різницю у ставленні та безпосередній вплив війни на відповіді респондентів до людей з інвалідністю та їх готовність приймати і служити тій чи іншій категорії.

ПОСИЛАННЯ

Аналітичний центр ІУА

Інстаграм

Телеграм

Сайт

Інститут Лідерства, Управління та Коучингу ІЛҮК

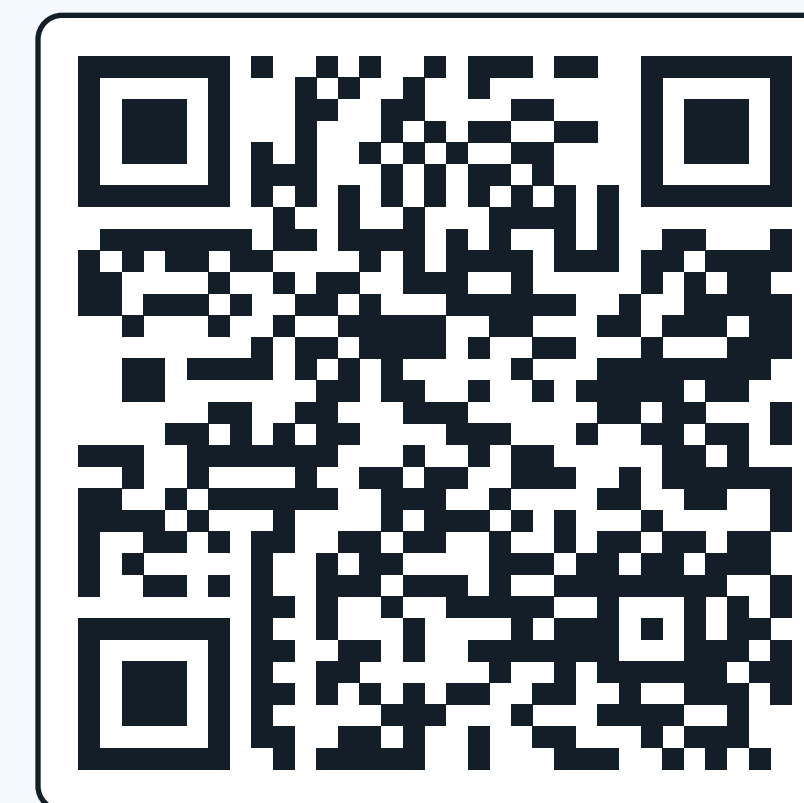
YouTube

Instagram

Сайт

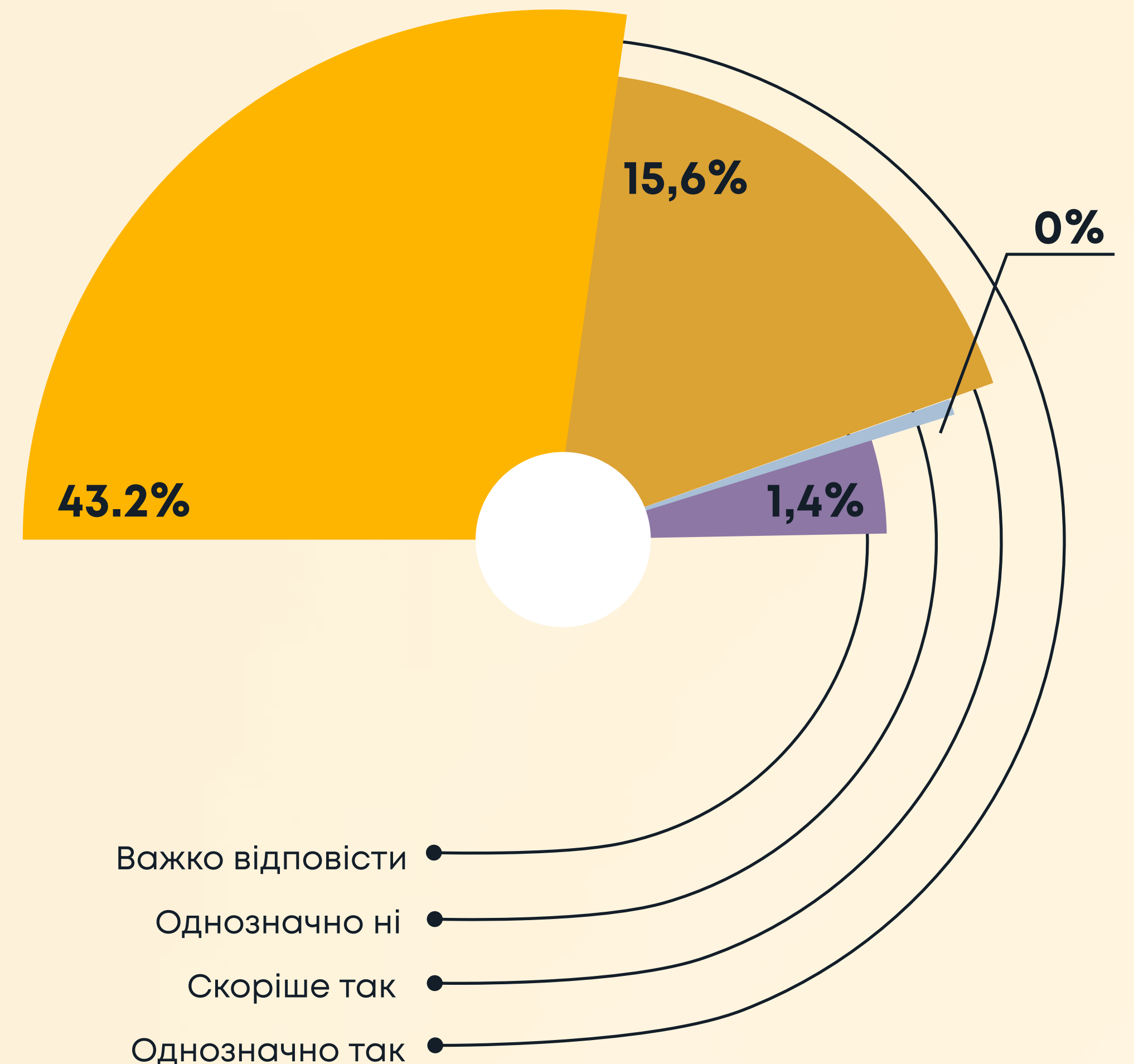

Facebook

ЗАГАЛЬНЕ СТАВЛЕННЯ ДО ЛЮДЕЙ З ІНВАЛІДНІСТЮ

Чи вважаєте ви, що люди
з інвалідністю є
повноправними членами
в сучасному суспільстві?

80,4% опитуваних вважають, що люди з інвалідністю є повноправними членами суспільства. Ще 15,6% відповіли, що швидше так, аніж ні.

Наскільки для вас прийнятно, щоб людина з інвалідністю була Вашим:

Сусідом

Знайомим

Другом

Колегою по роботі

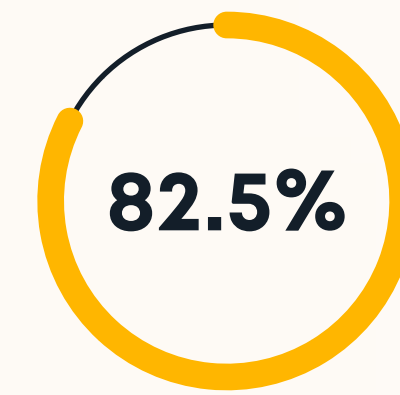
Партнером/близькою людиною

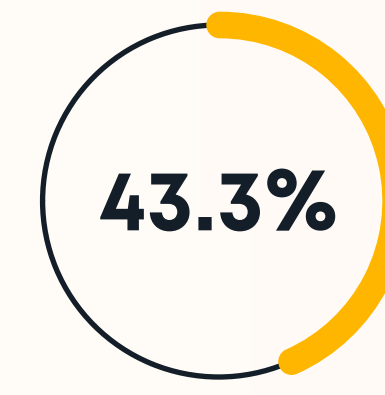
Більшість опитуваних вважають прийнятним мати людей із інвалідністю в своєму оточенні як сусідів та знайомих, трохи менша кількість – колегою по роботі чи другом. Лише половина опитуваних відповіли, що людина з інвалідністю може стати для них партнером/-кою чи близькою людиною.

Що Ви в першу чергу відчуваєте, коли Ви зустрічаєте людину з інвалідністю?

82,5% опитуваних при зустрічі з людьми з інвалідністю відчують співчуття, трохи менше половини – сум чи розгубленість. Разом із тим, частина респондентів відчують вдячність, надію чи гордість. Менший відсоток – сором, провину, страх або ж навіть байдужість. Частина опитуваних також не розуміють, як правильно поводитись і спілкуватись із людьми з інвалідністю.

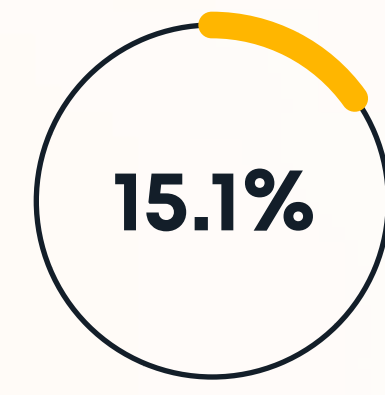
Співчуття

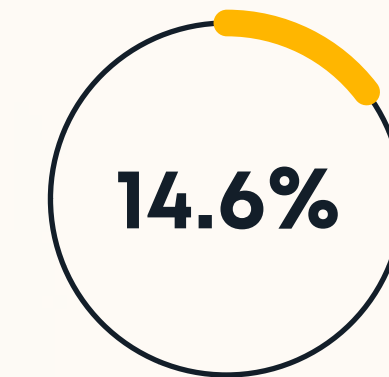
Розгубленість

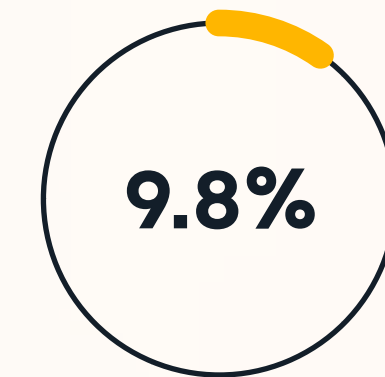
Сум/печаль

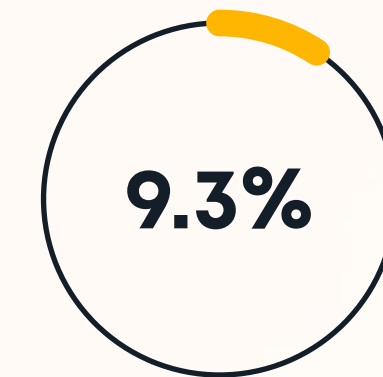
Надія

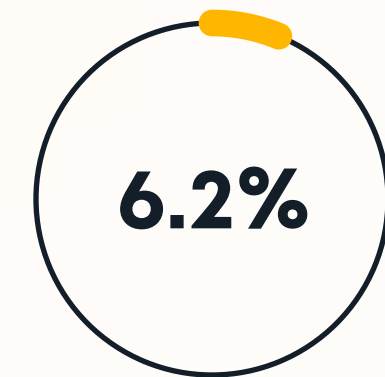
Вдячність

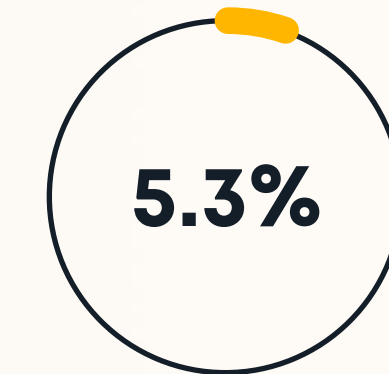
Не відчуваю
нічого

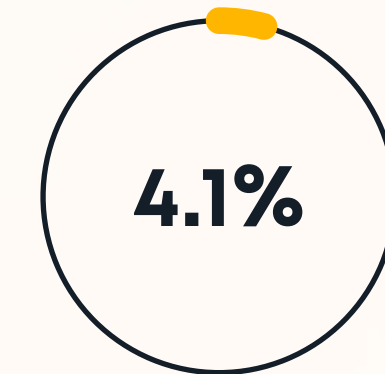
Провина

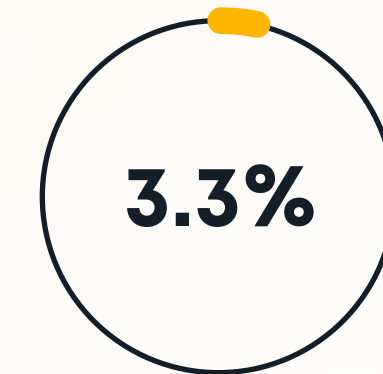
Страх

Радість

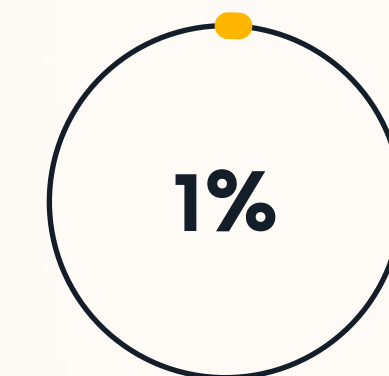
Сором

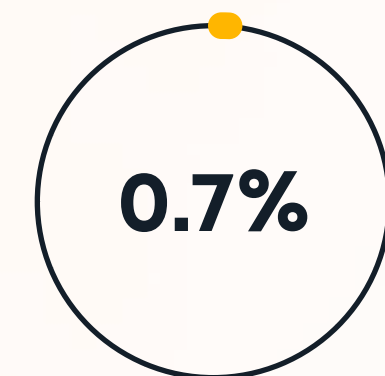
Гордість

Байдужість

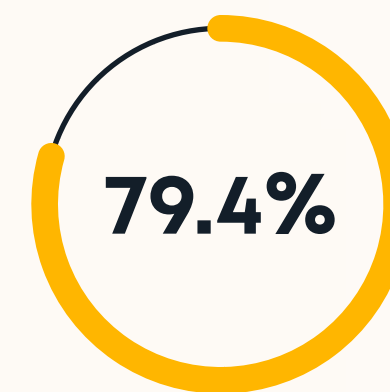

Неприязнь

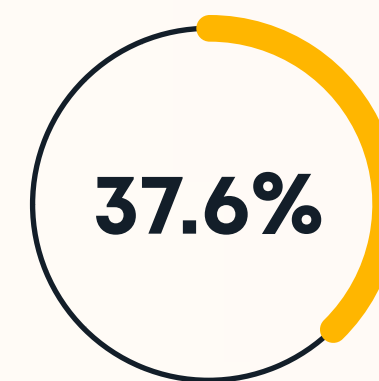

Бажання
допомогти

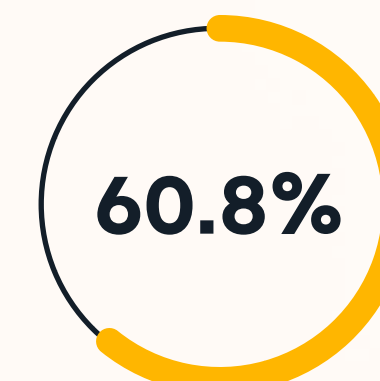
Що Ви в першу чергу відчуваєте, коли зустрічаєте військових, які отримали інвалідність на війні?

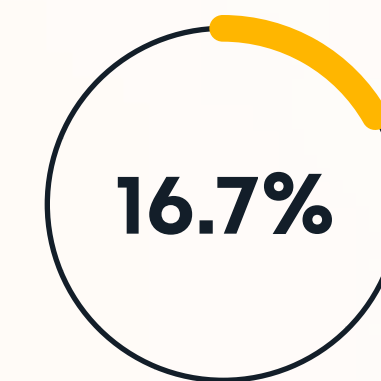
Співчуття

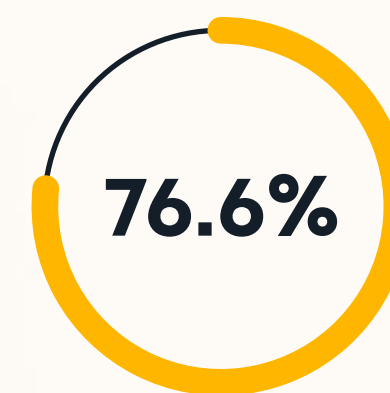
Розгубленість

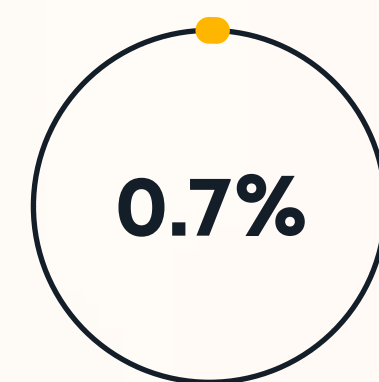
Сум/печаль

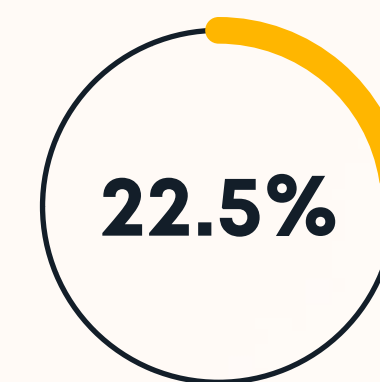
Надія

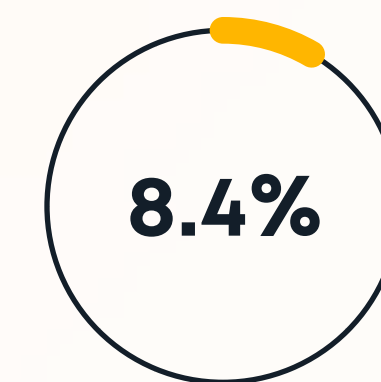
Вдячність

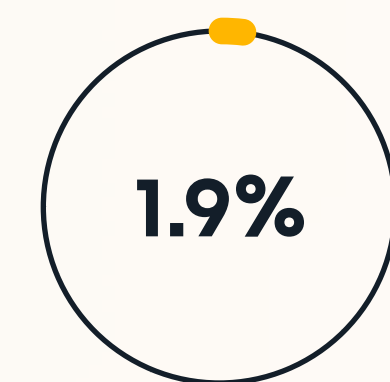
Не відчуваю
нічого

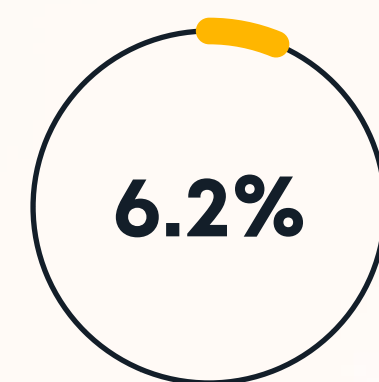
Провина

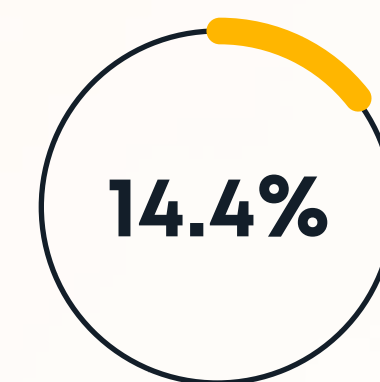
Страх

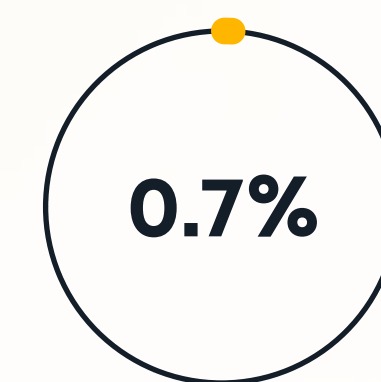
Радість

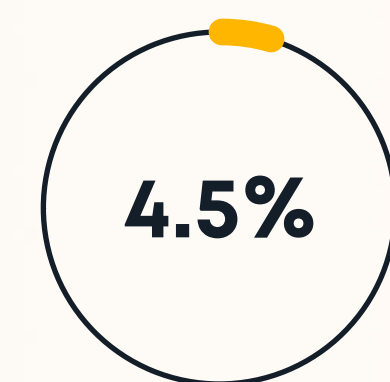
Сором

Гордість

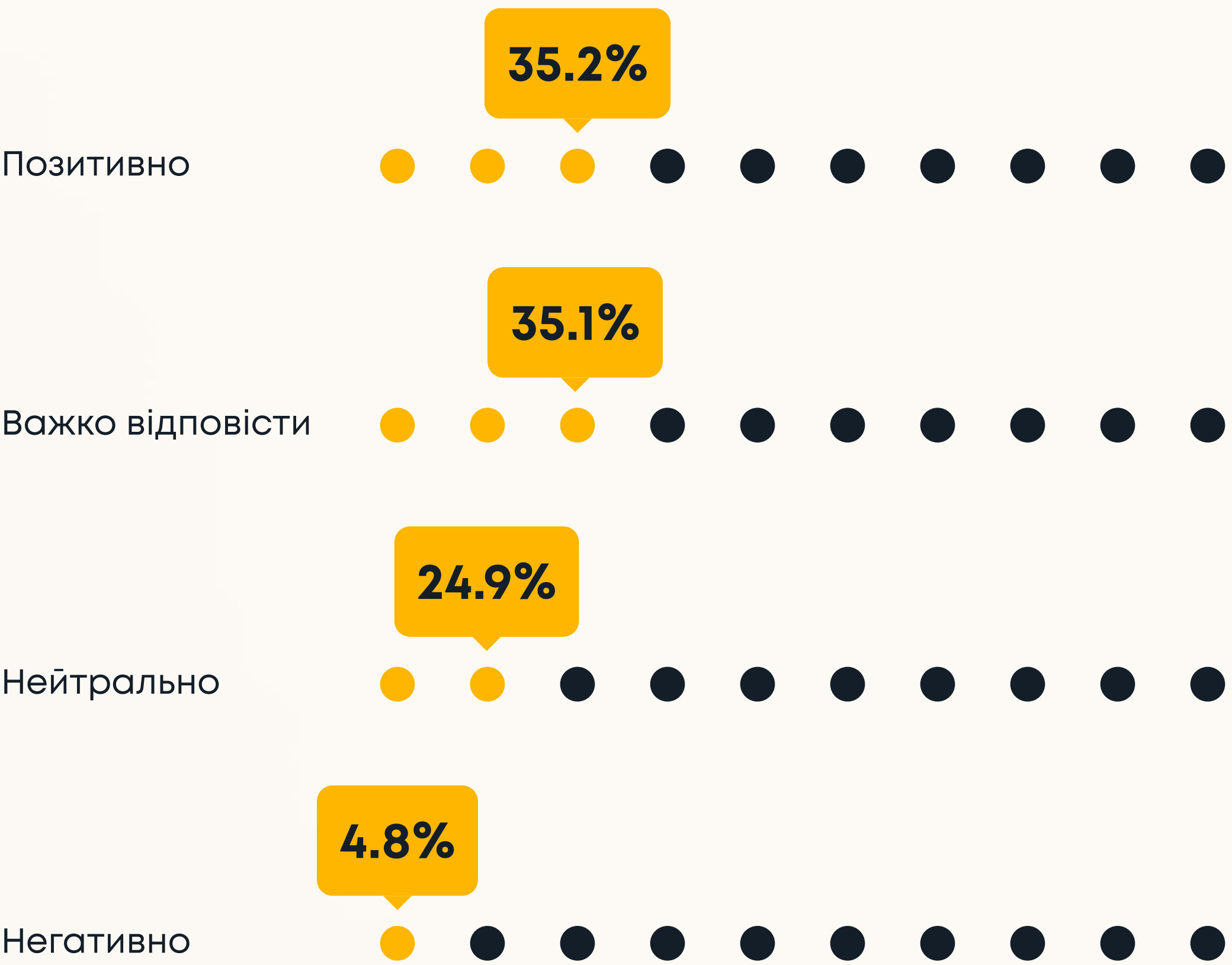
Байдужість

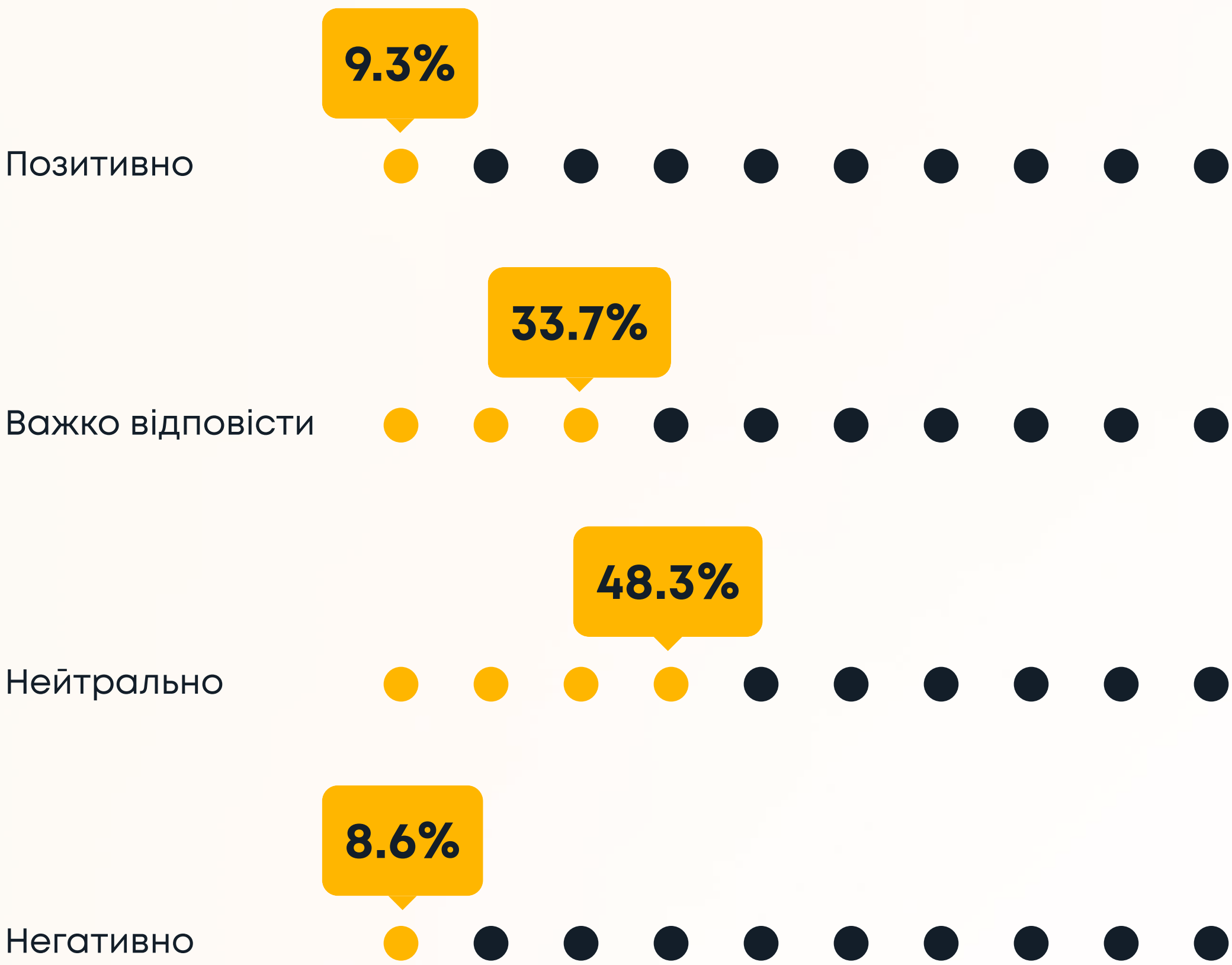
Гнів

При зустрічі з військовими з інвалідністю більшість опитуваних відчувають співчуття (79,4%), вдячність (76,6%) та сум (60,8%). Більше третини респондентів борються з розгубленістю. Водночас 22,5% мають відчуття провини.

На вашу думку, як налаштоване українське суспільство до ВІЙСЬКОВИХ з інвалідністю?

На вашу думку, як налаштоване українське суспільство до ЦИВІЛЬНИХ з інвалідністю?

Респонденти також вважають, що українське суспільство більш позитивно налаштоване до військових із інвалідністю (147 із 418 опитуваних), аніж до цивільних (39 опитуваних). Трохи менше, ніж половині опитуваних складно дати відповідь на це запитання.

Як часто в повсякденному житті Ви бачите людей з інвалідністю?

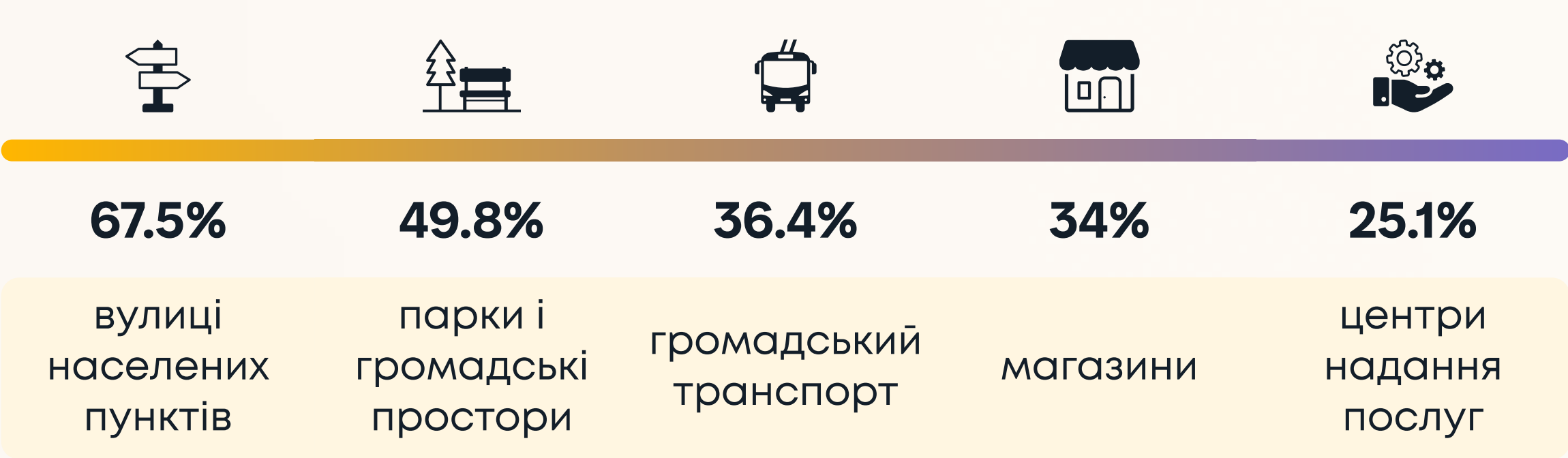
Хоча впродовж минулих 10-15 років в державі запровадили різні програми для людей із інвалідністю, що сприяють їхньому більшому залученню до суспільного життя і отримання різних послуг, 50% опитуваних рідко бачать людей із серйозними проблемами зі здоров'ям у повсякденному житті.

Лише 39% респондентів зустрічають їх часто, а 10,3% – кожного дня, що може бути пов'язаним із видом їхньої діяльності.

В яких місцях Ви найчастіше бачите людей з інвалідністю?

Щодо місць, де опитувані зустрічають людей із інвалідністю, то найчастіше це:

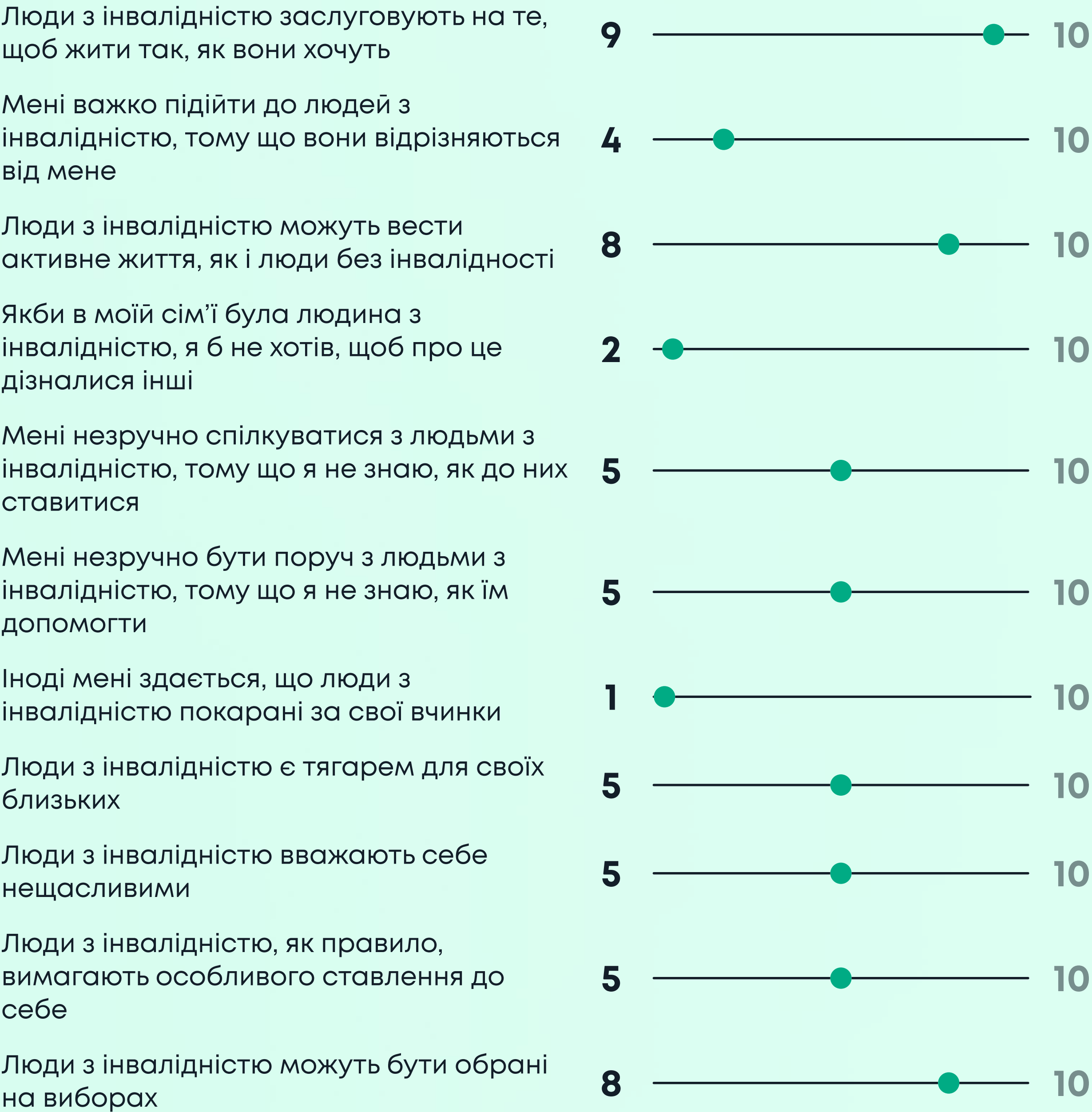

Невеликий відсоток респондентів зустрічає їх у закладах культури чи на роботі. Проте лише 8 опитуваних бачать людей із інвалідністю в церкві, що свідчить про необхідність поглиблювати працю християн у цій сфері.

СТЕРЕОТИПИ ПРО ЛЮДЕЙ З ІНВАЛІДНІСТЮ

Наскільки Ви погоджуєтеся з наступними твердженнями?

В яких місцях Ви найчастіше бачите людей з інвалідністю?

Цікавими є стереотипи щодо людей із інвалідністю, які були зруйновані впродовж минулих 10-15 років, а також ті, якими досі послуговуються християни.

Тішить той факт, що більшість опитуваних цілком погоджуються, що люди з інвалідністю заслуговують жити так, як вони це вважають за потрібне, і можуть вести активне життя нарівні з тими, хто не має серйозних проблем зі здоров'ям.

Дві третини опитуваних не боялися б розповісти про рідних із інвалідністю іншим. Окрім того, більшість із них вважають, що інвалідність – це не покарання за вчинки людей.

Третина респондентів не боїться підійти до людей із інвалідністю, хоча багатьом все ще важко то зробити з причини незнання, як правильно поводитись і спілкуватись чи як допомогти.

Складно було відповісти на запитання, чи є люди з інвалідністю тягарем для своїх близьких, оскільки піклування про тих, хто мають серйозні проблеми зі здоров'ям, вимагає багато сили й посвяти. Відтак, думки розділились.

Не змогли респонденти й однозначно відповісти на запитання, чи люди з інвалідністю вимагають особливого ставлення до них.

Відповіді свідчать про те, що в цьому запитанні завжди слід враховувати людський фактор. Як і в тому, чи вважають особи з серйозними проблемами зі здоров'ям себе щасливими.

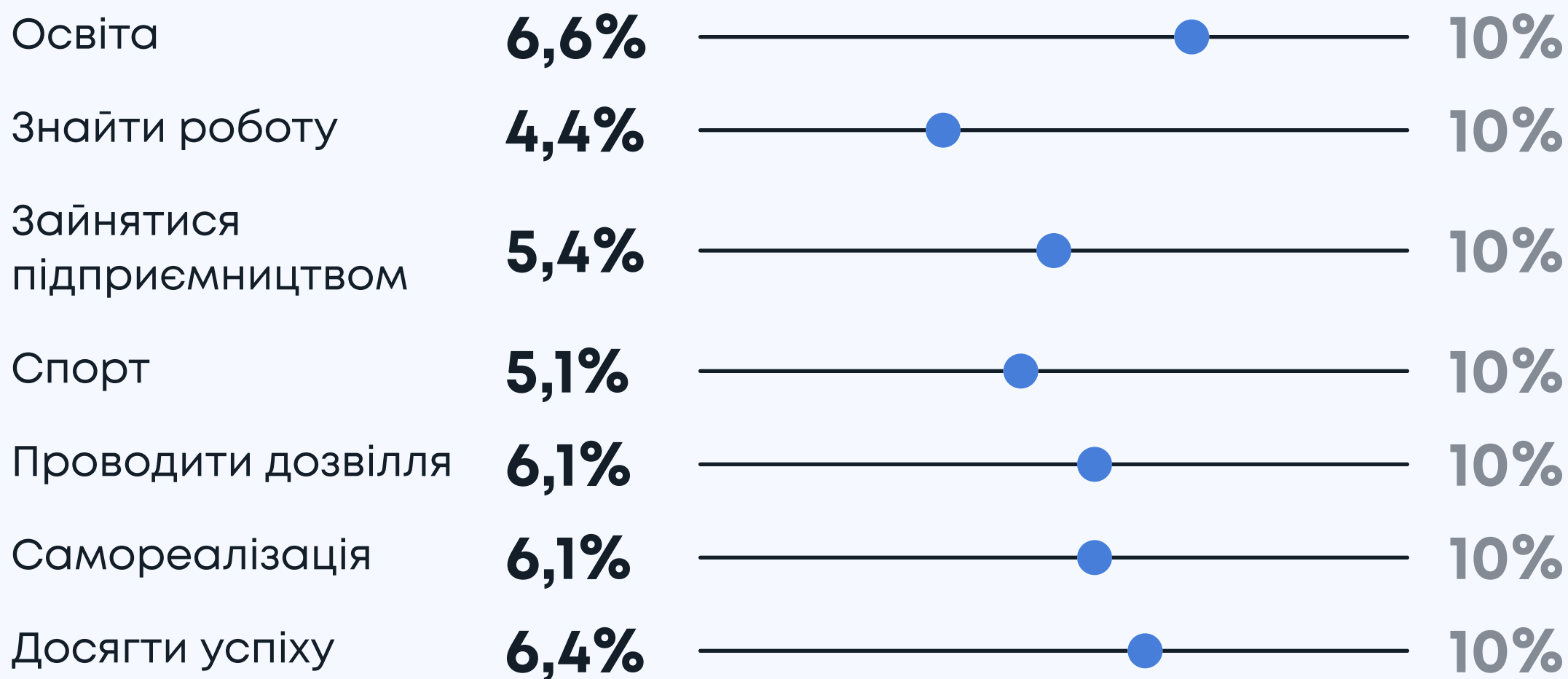
Позитивним зрушенням можна назвати погодження більшої кількості опитуваних з фактом, що люди з інвалідністю можуть бути обраними на виборах.

Це свідчить про зміну мислення щодо залучення осіб із серйозними проблемами зі здоров'ям до суспільного життя та їхньої здатності змінювати процеси на краще.

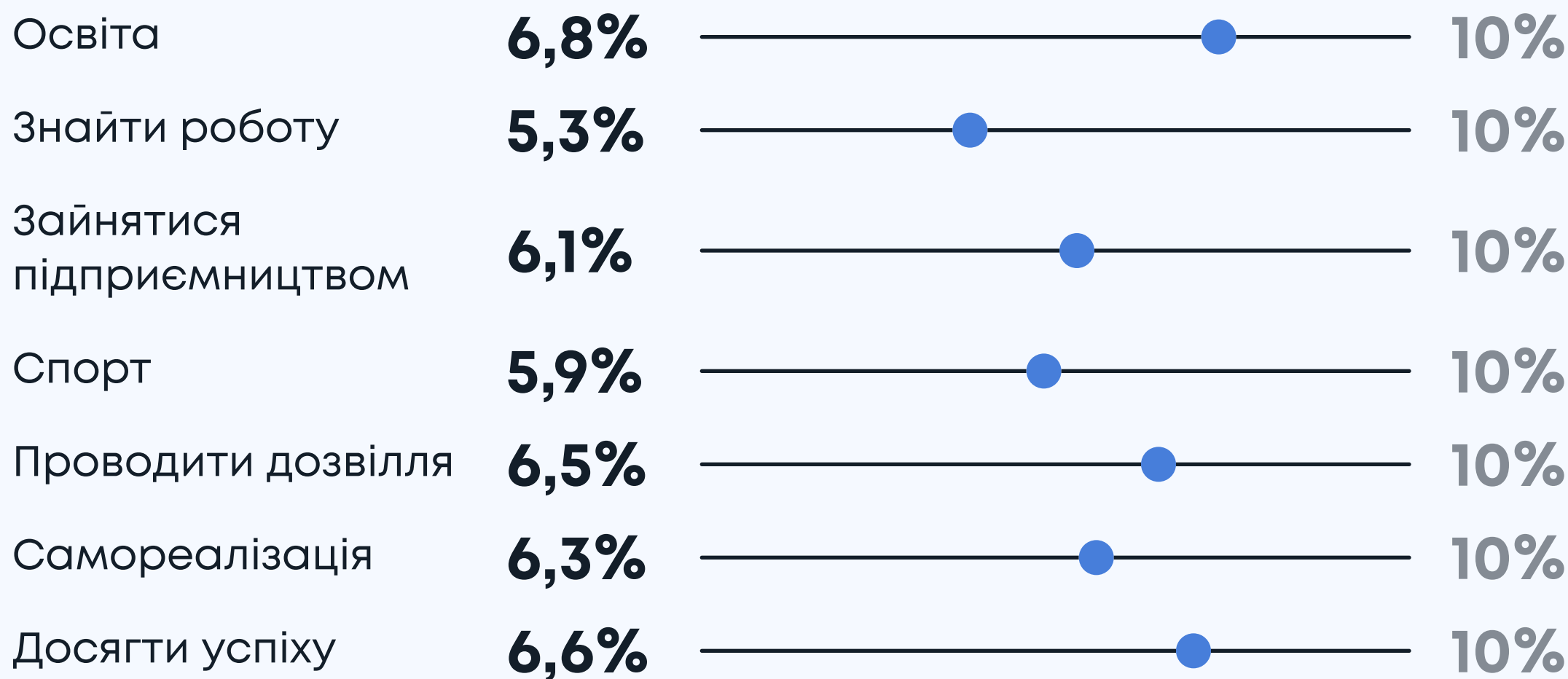
ОЦІНКА МОЖЛИВОСТЕЙ ЛЮДЕЙ З ІНВАЛІДНІСТЮ В УКРАЇНІ

Оцініть рівень таких можливостей в Україні

 Для цивільних людей з інвалідністю

 Для військових людей з інвалідністю

Можливості для військових, які отримали інвалідність на війні, оцінюють дещо вище, ніж для цивільних людей з інвалідністю. Особливо в питанні працевлаштування, відкриття власної справи та спорті. Проте усі показники за обома категоріями є або середніми, або нище середнього, що говорить про те, що на локальному та державному рівнях, через різні аспекти, люди з інвалідністю не можуть почувати себе повноправними членами громадянського суспільства.

ОЦІНКА СФЕР ТА ІНІЦІАТИВ ДЛЯ ЛЮДЕЙ З ІНВАЛІДНІСТЮ

Оцініть стан наступних сфер та ініціатив для людей з інвалідністю у Вашому населеному пункті

Адаптовані сайти місцевих органів влади для незрячих

Адаптований транспорт для людей з візками

Інформаційні кампанії для привернення уваги до проблем людей з інвалідністю

Культурні послуги

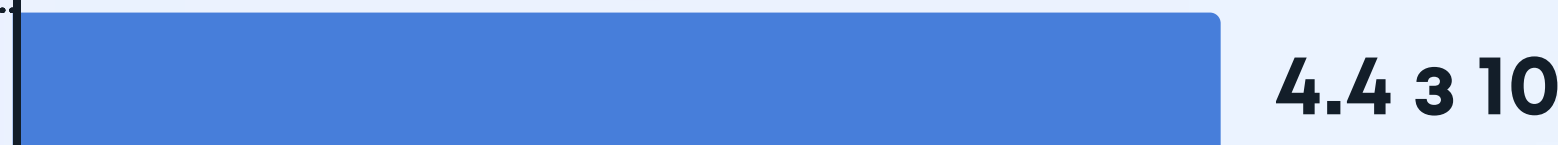
Кількість пандусів, ліфтів, плоских входів

Соціальні послуги та реабілітація

Доступність інформації про можливості для людей з інвалідністю

Більшість опитаних посередньо та погано оцінили стан сфер та ініціатив для людей з інвалідністю. Усі вище наведені сфери потребують докорінного перезавантаження і оновлення. Найчастішою проблемою, яку озвучують люди з інвалідністю є не пристосованість громадських місць для пересування. Часто виникає проблема в тому, що в приміщеннях лікарень, державних структур, деяких реабілітаційних центрів, тощо немає ліфту, тому люди з інвалідністю не можуть дістатись до потрібного їм кабінету чи отримати якісну медичну послугу.

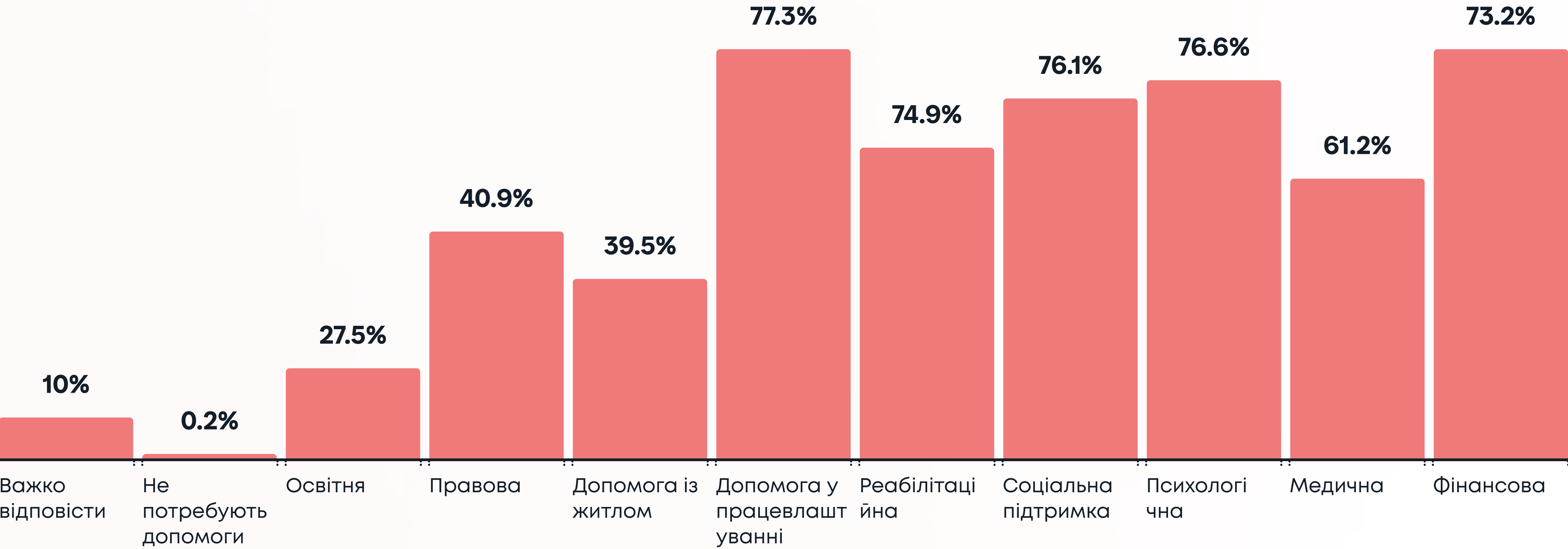
ПРОБЛЕМИ ЛЮДЕЙ З ІНВАЛІДНІСТЮ

На вашу думку, з якими проблемами найчастіше стикаються люди з інвалідністю в Україні?

На думку респондентів: непристосованість приміщень та навколишнього середовища і недостатній розмір соціальних виплат від держави є найбільшими проблемами людей з інвалідністю.

На Вашу думку, якої допомоги найбільше потребують люди з інвалідністю?

77% та 76% респондентів вважають, що люди з інвалідністю найбільше потребують допомоги у працевлаштуванні та соціально-психологічній підтримки відповідно. Зовсім поруч стоять допомога в реабілітації та фінансового забезпечення від держави 75% та 73% відповідно.

Хто, в першу чергу на Вашу думку, має займатися вирішенням питань людей з інвалідністю?

На відміну від опитування, яке проводила соціологічна організація “Рейтинг” серед громадян України до 18 років в якому респонденти дали відповідь, що найперше допомогою у вирішенні питань людей з інвалідністю мають займатись органи центральної влади та місцевого самоврядування.

Респонденти нашого дослідження відповіли, що

- 1

76.6%

в першу чергу на місцевій владі лежить відповідальність за допомогу людям з інклюзією
- 2

66.7% 63.4%

але на другому та третьому місці, опитані зазначили, що кожний з нас та церква несе відповідальність за допомогу людям з особливими потребами
- 3

59.6%

тоді як центральна влада лише на четвертому місці

Це говорить про готовність опитаних представників протестантських церков, сьогодні служити і брати особисту відповідальність за нормалізацію життя людей з інвалідністю, що є позитивною тенденцією.

ПРОТЕСТАНСЬКА ЦЕРКВА І ЛЮДИ З ІНВАЛІДНІСТЮ

Яким чином забезпечується доступність для людей із інвалідністю у Вашій церкві?

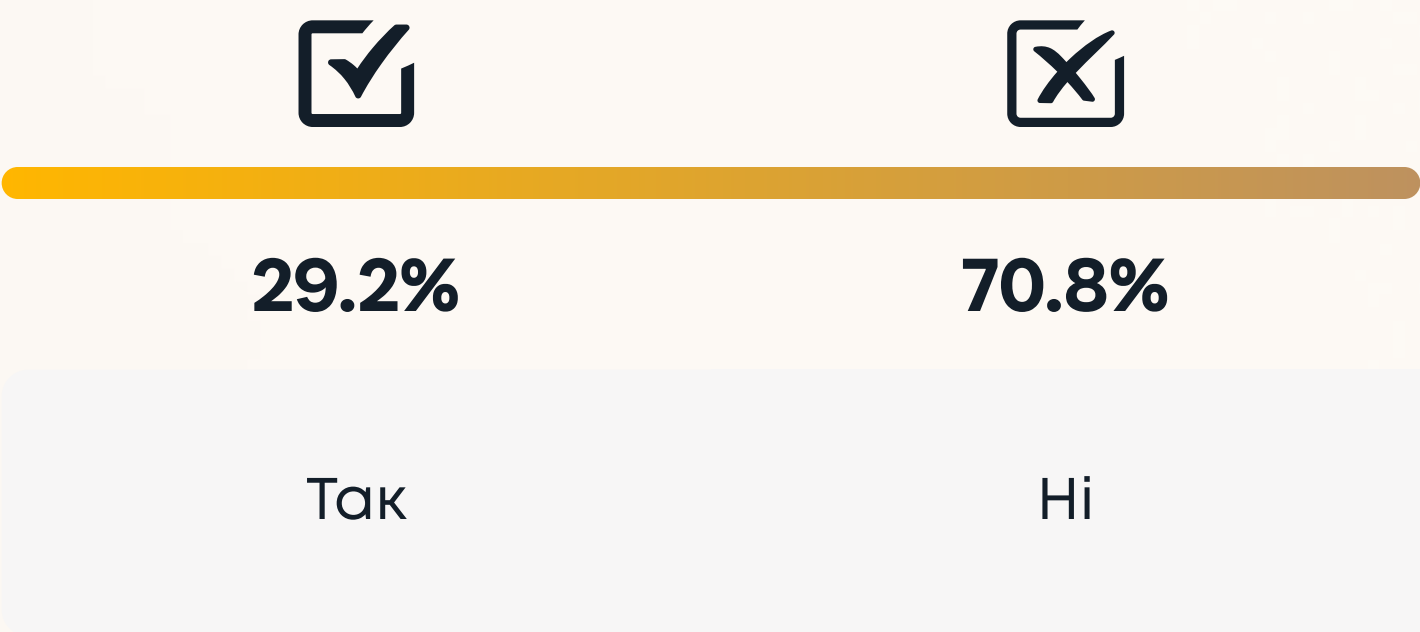
Ситуація з доступністю для людей із інвалідністю в Україні є непростою. Відображається це і на доступності в церквах.

Зокрема, лише 39,5% опитуваних зазначили, що в місцях, де відбуваються їхні служіння (Доми молитви чи орендовані приміщення), є пандуси, 19,6% – відповідно облаштовані туалети, 18,2% – сурдопереклад, 15,1% – надруковані великим шрифтом Біблії, 8,4% – ліфти.

У невеликій кількості церков є інклюзивні кімнати чи кімнати для дітей із особливими освітніми потребами.

Однак позитивним фактом є готовність волонтерів у разі потреби допомогти людям із інвалідністю. Про це зазначили 52,2% опитуваних.

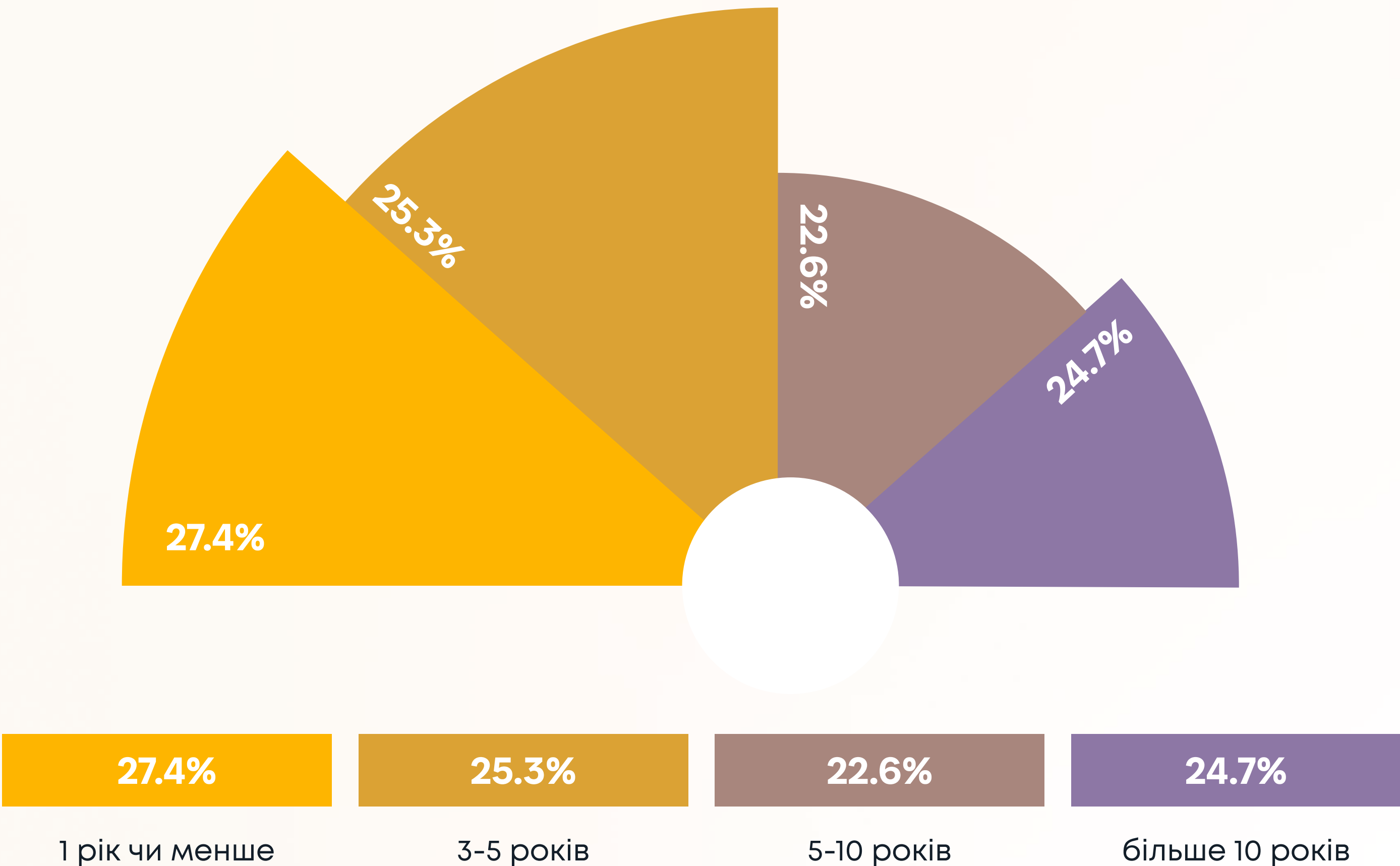
Чи розвинуте у Вашій церкві служіння людям із інвалідністю?

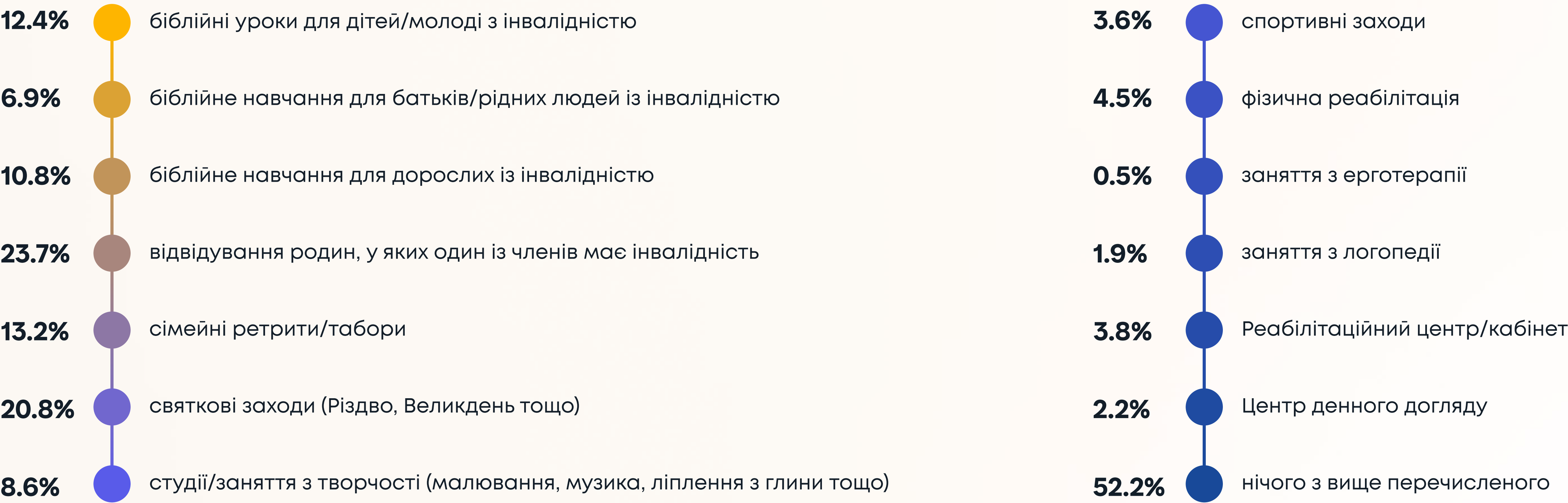
На запитання, чи розвинуте служіння людям із інвалідністю у церквах, схвальну відповідь дали лише 29,2% респондентів.

Четвертина з них вказали, що така праця проводиться менше року, що, швидше за все, є зумовленим зростанням кількості осіб із інвалідністю в час війни, а половина (з 29,2%) – від п'яти і більше років.

Якщо так, скільки часу це служіння існує?

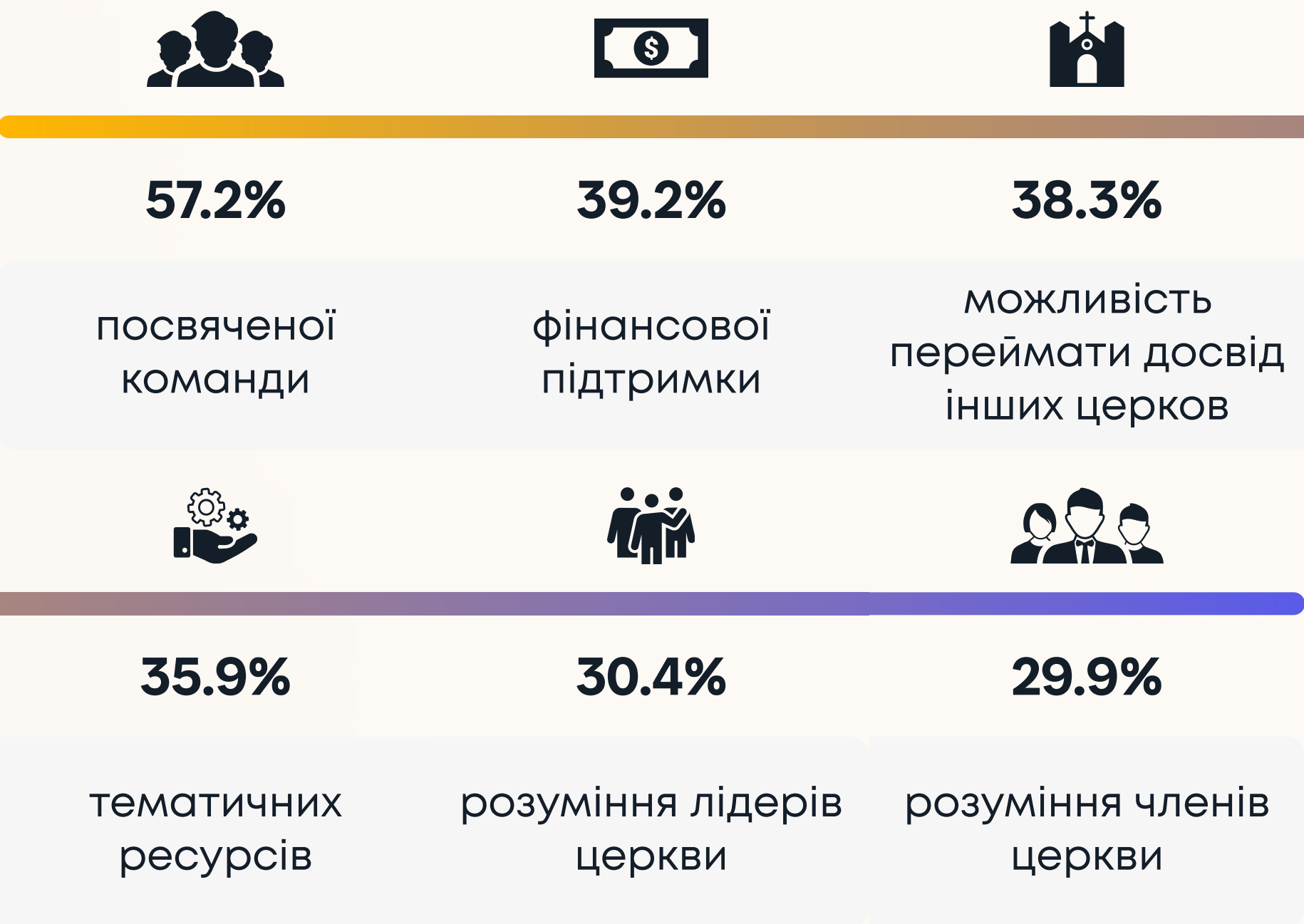
Які заходи для людей із інвалідністю Ви організовуєте/проводите?

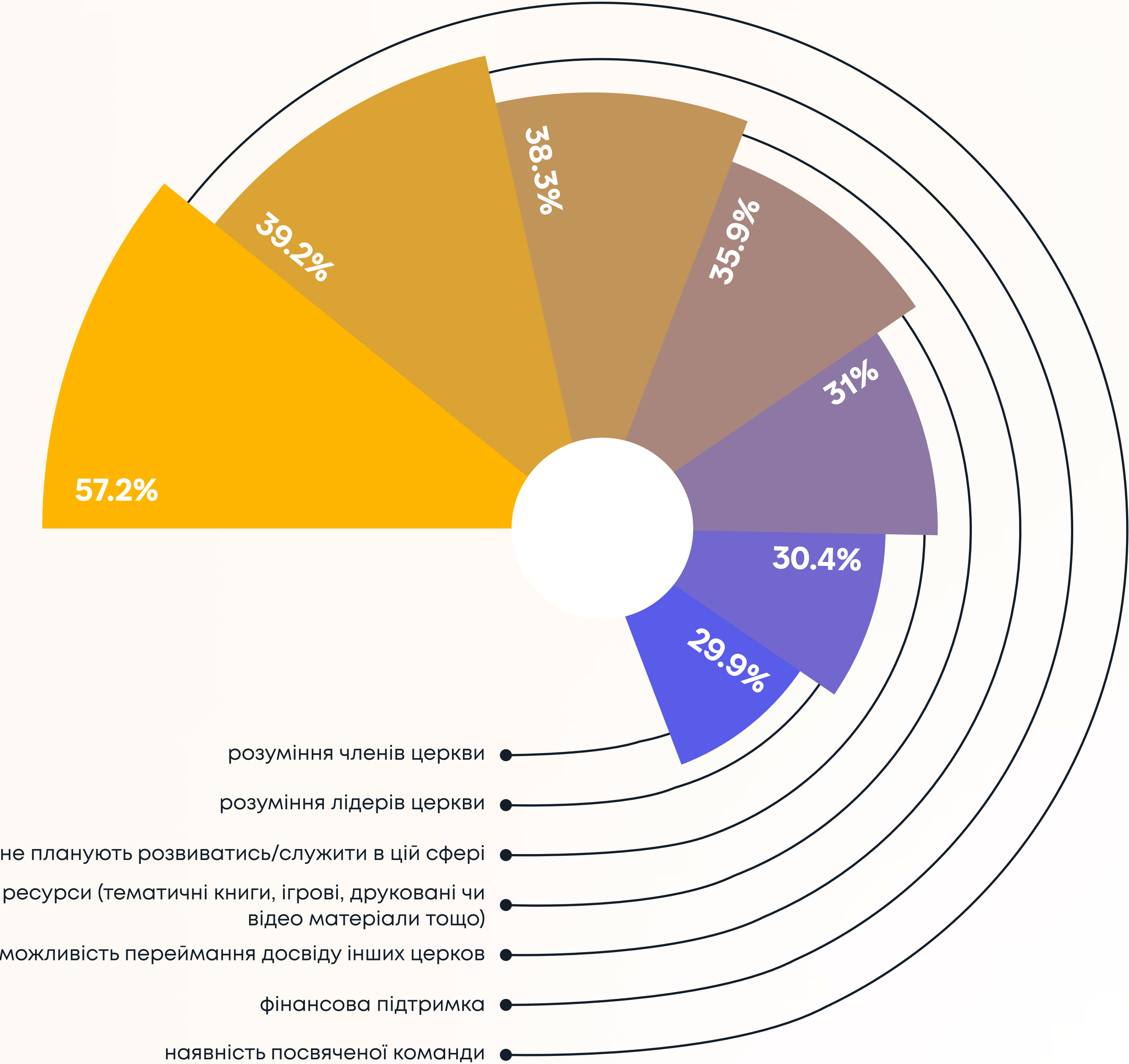
Серед заходів, які проводять християни для людей із інвалідністю, слід виокремити біблійні уроки (частіше для дітей та молоді, рідше – для дорослих), студії/заняття з творчості, святкові заходи (Різдво, Пасха тощо), сімейні ретрити, рідше – заняття з реабілітації, ерготерапії, логопедії або ж послуги денного догляду.

Що Ви найбільше потребуєте для того, щоб розвиватися?

Учасники опитування хотіли б розвивати служіння для людей із інвалідністю, проте для цього їм бракує:

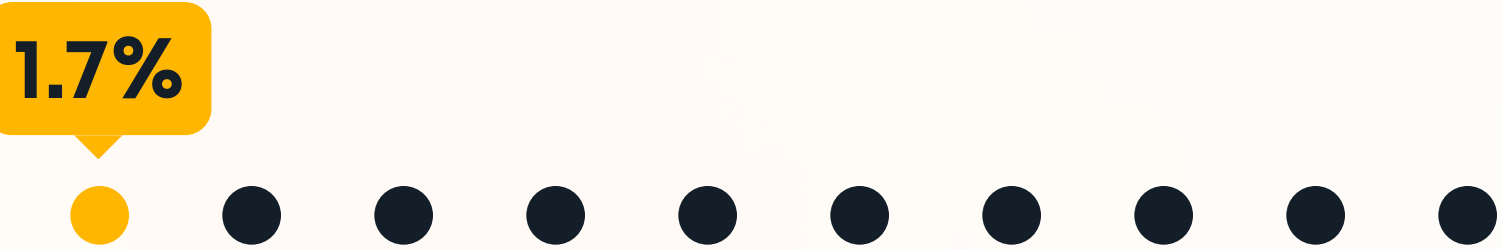
Разом із тим, 31% респондентів не планує мати справу з цим служінням.

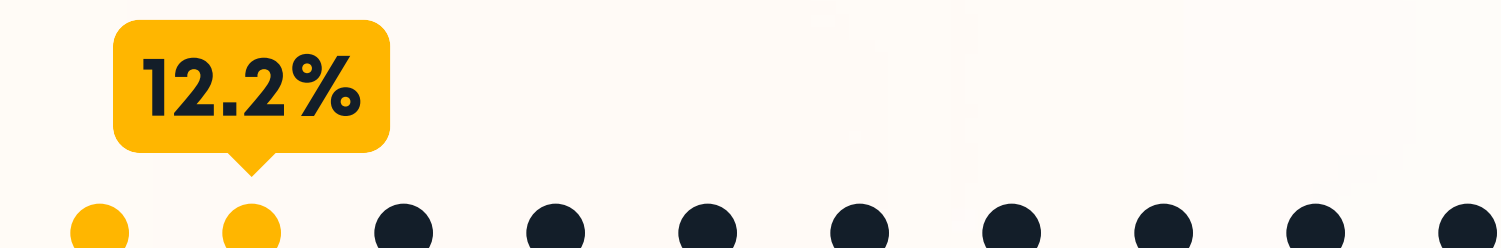
Як загалом сприймають лідери церкви, яку Ви відвідуєте, служіння людям із інвалідністю?

Що стосується лідерів церкви, то лише в 9,1% церков респондентів вони активно задіяні в служінні людям із інвалідністю, 28,7% підтримують його і 15,8% мають бажання щось робити для цієї категорії осіб. Однак, через брак служителів 24,6% лідерів не мають можливості розпочинати таку працю. На жаль, 14 % взагалі не зацікавлені в служінні людям із інвалідністю чи взагалі не розуміють, навіщо щось робити для них.

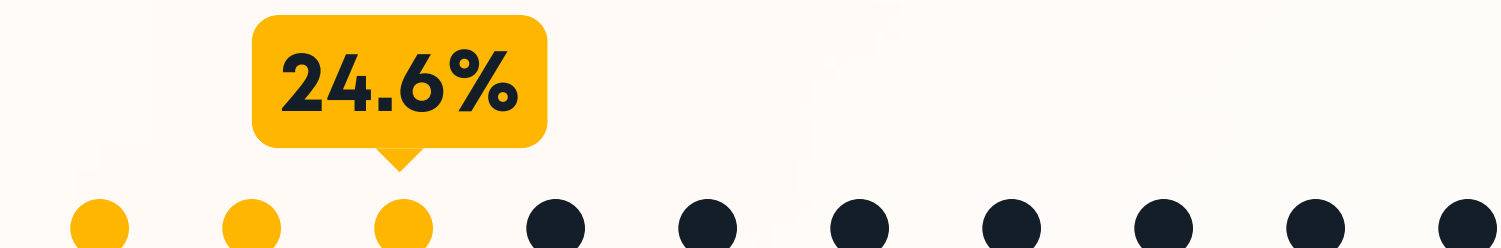
не розуміють, навіщо щось робити для людей із інвалідністю

не зацікавлені в тому, щоб ним займатися

не мають можливості (брак служителів, ресурсів, надмірна зайнятість тощо)

мають бажання щось робити для людей із інвалідністю та потребують підказки/допомоги, з чого розпочати

підтримують служіння людям із інвалідністю

активно задіяні в цьому служінні

інше

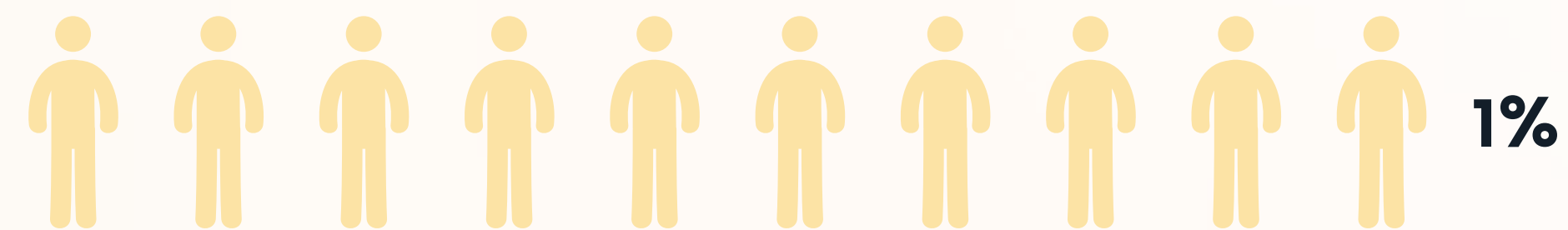

Як сприймають члени/прихожани церкви людей із інвалідністю?

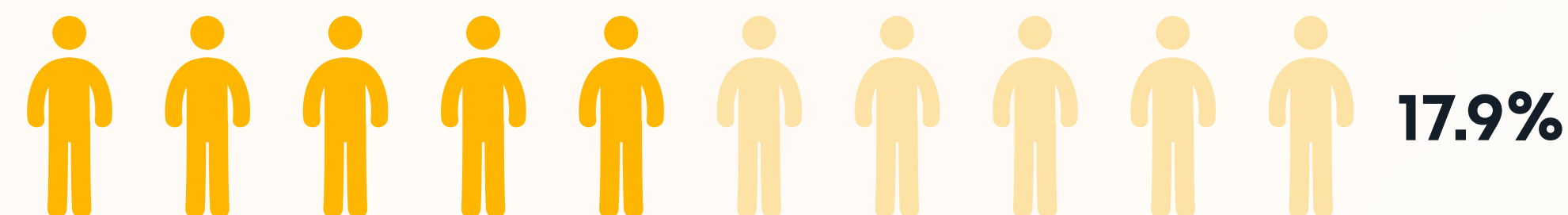
В сприйнятті членами/прихожанами церков людей із інвалідністю переважає турбота – 39,7% та дружнє ставлення – 23,9%.

Водночас 17,5% бачать у особах зі складними проблемами зі здоров'ям потенційних співпрацівників на Ниві Божій, але майже така ж кількість – 17,9% відчуває до них лише жаль і дякує Богу, що в них немає подібної хвороби.

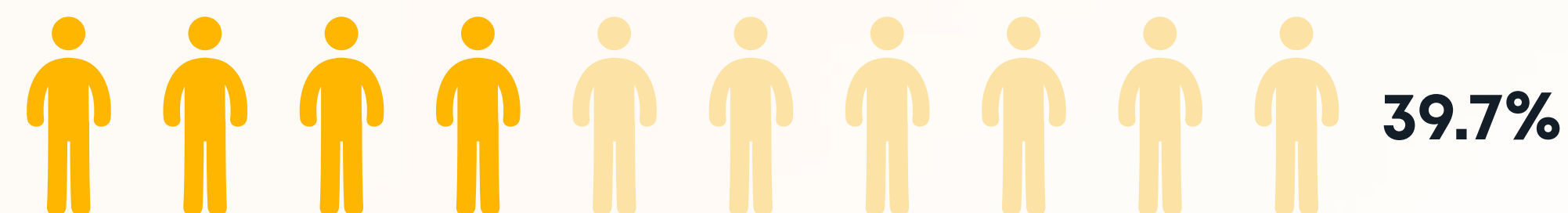
Байдуже
всі люди зруйновані гріхом,
тому нічого не вдієш

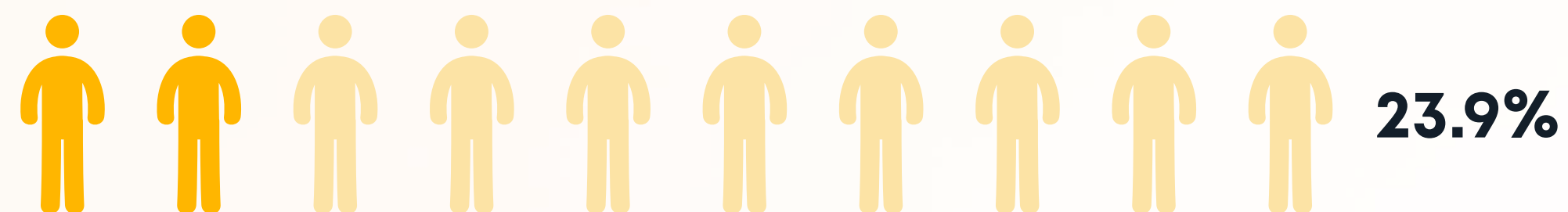
З жалістю
дуже шкода людей із
інвалідністю; добре, що в мене
немає таких проблем

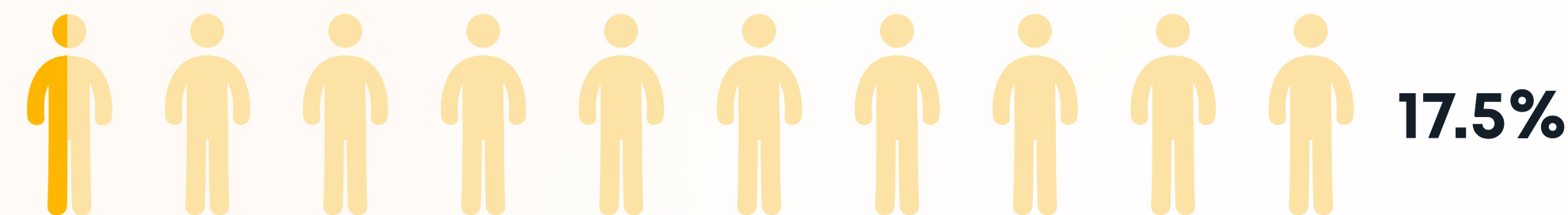
З турботою
люди з інвалідністю створені за
образом і подобою БОГА, вони
потребують нашої допомоги

Дружньо
знають людей із інвалідністю,
інколи проводять час разом

**Бачать у них рівних
співпрацівників на Ниві БОЖІЙ**
кожна людина має дари від
БОГА, аби служити ЙОМУ; ми
можемо робити це разом

Що б Ви змінили у Вашій церкві, аби мати змогу більше служити людям із інвалідністю?

Більшість респондентів розуміють, що для того, аби працювати з людьми з інвалідністю необхідні комплексні зміни, як-от:

Зміна мислення людей, а отже – відповідне навчання та проведення широкої інформаційної кампанії, просвітницької роботи, формування посвяченої команди та стратегії, облаштування доступності в приміщенні тощо.

Однак усе це починається зі зміни власного ставлення та маленьких кроків, на зразок того, щоб почати привозити людей із інвалідністю на служіння чи просто відвідувати їх та дізнаватися потреби.

Що варто зробити, аби люди з інвалідністю могли служити разом із Вами?

Аби ж люди з інвалідністю могли служити разом із іншими християнами опитуванні вважають за потрібне

бути готовим приймати їх як рівних,

створити умови, щоб вони могли бути задіяними,

налагодити дружні/наставницькі стосунки,

відновити їхню віру в те, що вони можуть робити щось корисне тощо.

Чи проходили ви якесь навчання по служінню/комунікації з людьми з інвалідністю в т.ч. військовослужбовців, які отримали інвалідність внаслідок війни?

Значна частина учасників опитування не проходила жодних курсів чи тренінгів щодо того, як працювати з людьми з інвалідністю. Невелика частина мали навчання від “Young Life Carpathian”, проходили курси служіння військовим та/або їхнім дружинам, отримують освіту психолога чи реабілітолога.

Що стосується готовності пройти навчання стосовно праці з людьми з інвалідністю нині, то більшість респондентів зацікавлені в тому, проте не всі мають можливість.